

דף לז.

עין משפט א.

יו"ד סימן שלא סעיף ב

ב. ג. בזמן הזה אפי' במקום שהחזיקו בו עולי בבל ואפי' בימי עזרא אין חיוב תרומות ומעשרות מן התורה אלא מדבריהם **ק** שאין ביאת כולכם "שכי תבואו" משמע ביאת כולכם ולא ביאת מקצתן.

הגה: ויש חולקין **ר** וסבירא להם דעכשיו בארץ ישראל חייב בתרומות ומעשרות מן התורה, אך לא נהגו כן.

עין משפט ד.

יו"ד סימן פז סעיף א

א. כתוב בתורה **ש** "לא תבשל גדי בחלב אמו" ג' פעמים. אחד לאיסור בישול, אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה **ת**. ואמר הכתוב אכילה בלשון בישול לומר שאינו אסור מן התורה אלא דרך בישול **א**,

ק. מר"ל ביבמות פ"ב ע"א דר"ל ס"ל כרבנן דקיי"ל יחיד ורבים הלכה כרבים, הגם שקיי"ל הלכה כרבי יוחנן לגבי ר"ל בפלוגתייהו עצמם, עיין בבאר הגולה אות ז' מה"ה, ומה שכתב השו"ע בסעיף א' דגם שלא בפני הבית חייבים בתו"מ זה כשכל ישראל יושבין עליה.

ר. טור בשם ר"י דפסק כרבי יוחנן, דלא שייך האי טעמא דביאת כולכם אלא בחלה דכתיב בבואכם אבל לא לענין תו"מ. ש"ך ס"ק ד'.

ש. מברייתא חולין קט"ו. כל האוכלין האסורין אינו חייב עליהם עד שיאכל אותן דרך הנאה חוץ מבשר בחלב וכלאי הכרם לפי שלא נאמר בהם אכילה ובא לאסור אותן אפי' שלא כדרך הנאה. הרמב"ם פי"ד ממאכלות אסורות הלכה יו"ד. כגון עירב בו דברים מרים או הסריח ונפסד ובטל מאוכל אדם ואכלו דבשאר איסורים פטור ובבשר בחלב וכלאי הכרם חייב. שם ברמב"ם הלכה י"א.

ת. וקוברין אותו, ואפרו אסור כאפר כל הנקברים, והיינו לכתחילה צריך לקוברו ולא לשורפו ובדיעבד אם שרפו אפרו אסור כדאיתא בסוף תמורה.

גם אחרי שהסריח אם אכלו בחולה שאין בו סכנה לוקה. בשר בחלב שאסר בהנאה היינו אפי' ליתנו לעכו"ם או לכלב דעלמא שאינו נהנה ממנו כלל אסור ולכן נהגו לשפוך אותו בבית הכסא, דברחוב אפי' אין שם כלב אסור. כף החיים אות ד'.

בשר בחלב שנאסר בהנאה ואח"כ נתערבה החתיכה בתבשיל ירקות וכדומה ויש בו בנותן טעם מותר למכור לעכו"ם חוץ מדמי איסור שבו. פר"מ בפתיחה.

א. ולא ע"י מליחה וכבוש. ש"ך ס"ק א'. אבל מדרבנן אסור בכל ענין. ב"ח. ושיעור הבישול לא צריך שיתבשל שיעור כמאכל בן דרוסאי אלא כל שנפל חתיכת בשר בכלי ראשון של

אבל חכמים אסרוהו בכל ענין.

הגה: כל בשר שאינו אסור מן התורה מותר בהנאה ^ב.

עין משפט ה. יו"ד סימן רצו (כלאי הכרם) פעיף א

א. הזורע שני מיני תבואה או שני מיני ירקות עם זרע הכרם הרי זה לוקה שתים, אחת משום "שדך לא תזרע כלאים" ואחת משום "לא תזרע כרמך כלאים" ואינו לוקה משום לא תזרע כרמך כלאים עד שיזרע בא"י חטה ושעורה וחרצן במפולת יד, וכן אם חפה אותם בעפר לוקה, וכן אם זרע שני מיני ירק וחרצן או זרע אחד ירק וזרע אחד מין תבואה וחרצן במפולת יד הרי זה לוקה, ואינו חייב מן התורה אלא על קנבוס ולוף וכיוצא בהם מזרעים שנגמרים עם תבואת הכרם, אבל שאר הזרעים אסורים מדבריהם, וכן אסור מדבריהם לזרוע כלאי הכרם בחוצה לארץ ואין עודדין עם העובד כוכבים בכלאים אבל עוקרין עמו כדי למעט התיפלה.

יו"ד סימן רצו (כלאי זרעים) פעיף א

א. הזורע ב' מיני זרעים כאחד בארץ ישראל לוקה, שנאמר "שדך לא תזרע כלאים" ואחד הזורע (או המנכש) או המחפה, כגון שהיתה חטה אחת ושעורה אחת או פול א' ועדשה אחת מונחים על הארץ וחיפה אותם בעפר בין בידו בין ברגלו לוקה, ואחד הזורע בארץ או בעציץ נקוב, אבל הזורע בעציץ שאינו נקוב מכין אותו מכת מרדות.

חלב אפי' הסירה מיד אסורה באכילה והנאה אף שלא היה שליש בישול ודלא כהפ"ח באות ג', כך העלה הפר"מ בפתיחה אות ג'.

וחצי שיעור מכזית בשר בחלב אסור מן התורה אבל אם חצי שיעור בבשר בחלב, אסור מן התורה גם בבישול ובהנאה איכא פלוגתא בזה. כף החיים אות ט'.

ב. ממשנה בב"ק דף נ"ד ע"ב. ומימרא דר"ל שם בדף נ"ה ע"א אפי' מין חיה שבים, ואפי' טהורה בטהורה בב' מינים לוקה, וכך דעת הרא"ש ודלא כרמב"ם דס"ל שזה רק מדרבנן, ש"ך ס"ק א'. ובכרכי יוסף הביא דלהשיב תרנגולת על בצים טהורים שאינם מינה מותר והרמ"ע אסר משום צער בעלי חיים, ע"ש.

עין משפט ו.

יו"ד סימן צא סעיף ד

ד. בשר בחלב רותחין^א שנתערבו ביחד אפי' בשר צונן לתוך חלב רותח או חלב צונן לתוך בשר רותח הכל אסור^ד משום דתתאה גבר^ה היינו התחתון גובר ומבליע. אבל חלב רותח שנפל לתוך בשר צונן, או בשר רותח שנפל לתוך חלב צונן, קולף^ו הבשר ושאר הבשר מותר והחלב מותר כולו^ז.

ה. נפלו זה לתוך זה ושניהם צוננים מדיח הבשר^ח ומותר.

הגה: במקום שהבשר צריך כדי קליפה ובישלו כך מותר בדיעבד^ט.

ג. שיעור החמימות נתבאר בסי' ק"ה סעיף ב'.

ד. ודוקא משום שיש כאן חלב שהוא דבר צלול ולח אבל אם שניהם יבשים כגון שנפל איסור על הצלי שאצל האש או שנפל לתבשיל בקדרה שאין בה רוטב אינו אוסר אלא כדי נטילת מקום אם הוא כחוש ואם הוא שמן אוסר הכל היינו לדעת מר"ן השו"ע, אבל לדעת הרמ"א אפי' שניהם כחושים אסור הכל כמ"ש בסי' ק"ה סעיף ג' וסעיף ד', ובהרמ"א שם.

ה. שהתחתון שהוא רותח מחמם העליון הצונן. ש"ך ס"ק ו'. ומה שאמרנו דאם התחתון חם שאומרים בו תתאה גבר היינו בחום של כלי ראשון שהיד סולדת בו ואפי' אינו עומד עכשיו על האש כדמשמע בסי' ק"ה.

אבל אם התחתון חם בחום דכלי שני אף אם היד סולדת בו אינו אוסר אלא כדי קליפה, כמ"ש הרמ"א בסי' צ"ב סעיף ז'. כף החיים אות כ"ג. ועיין בכף החיים אות כ"ד בחתיכה באמצע.

ו. משום שהתחתון הוא צונן ומקרר העליון ואגב שמקרר אותו בולע מעט וע"כ צריך כדי קליפה. ש"ך ס"ק ז'. ואפי' נפל חלב רותח על בשר צונן שלא נפסק הקילוח די לו לבשר בקליפה, וה"ה בנפסק הקילוח צריך קליפה. שם בש"ך.

ז. לפי שהחלב לא שייך בו קליפה שהוא משקה. כף החיים אות כ"ז.

ח. וכל זה בבשר בחלב אבל אם נפל היתר צונן לתוך איסור צלול צונן בזה צריך קליפה, כ"כ האו"ה כלל ל' סי' כ"ב דין א', אמנם הש"ך בס"ק י' כתב להשיג עליו מכמה פוסקים דאין חילוק בין בשר בחלב לשאר איסורין וסגי בהדחה. כף החיים אות ל'. ואם ההיתר לח אע"פ שנגע באיסור וא"א להדיחו מותר בלא הדחה. כף החיים אות ל"א. ושיעור כדי קליפה היינו שתהיה גסה קצת כדי שתוכל להנטל כולה כאחת, ב"י בסי' צ"ו בשם הרשב"א. ושם בט"ז ס"ק י"ד וש"ך ס"ק כ"א.

ט. זוהי דעת ר"ת דהקליפה לא צריכה ששים כנגדה וע"כ במקום שבישלוהו או במשקה כגון חלב דלא שייך קליפה מותר ולא צריך ששים נגד הקליפה, אבל דעת ריב"א ס"ל דכל קליפה בעי ששים ואם נתבשל כך וליכא ששים נגד הקליפה הכל אסור, וכן פסק הרש"ל. וכן הסכים הט"ז בס"ק ז', אבל הש"ך בס"ק ח' כתב לחלק דאם נתבשל ומכירו צריך ששים נגד הקליפה ואם לאו אסור אבל בקליפה שאינו מכירה דלא שייך בה קליפה מותר בדיעבד.

יש מחלקים בין שאר איסורים לאיסור בשר בחלב דכיון שכדי קליפה בבשר בחלב אינו

דף לז:

י"ד סימן קכא פעיף א

עין משפט א.

א. הלוקח כלים ישנים מעכו"ם הכשרן הוא כדרך שהשתמש בהם העכו"ם, אם נשתמש בהם בצונן כגון כוסות וכיוצא מדיחן להסיר האיסור שעל גביהן ושוטפן ומטבילין ו"אח"כ הם מותרים.

הגה: יש מקומות שנהגו היתר לשים יין בכלים שהנסרים שלהם מדובקים בחלב ל משום שהיין טבעו לברוח מן החלב והחלב נקרש ועומד בעצמו ואינו נוגע כלל ביין.

י"ד סימן קכ פעיף ב

עין משפט ב.

א. כל דבר שטעמו פגום מ אינו אוסר תערובתו, ואפי' אין טעמו פגום מחמת עצמו, אלא פוגם תערובתו, מותר.

הגה: דברים החשובים כבריה אם אינם פגומים בעצמן א"פ שפוגמין

מן התורה א"צ ששים כנגד הקליפה ובדיעבד מותר אבל בשאר איסורים שכדי קליפה גם מן התורה כמו נבלה בזה יש להחמיר ולהצריך ששים נגד הקליפה אם לא בהפ"מ. כף החיים אות כ"ט.

י. ממשנה ע"ז ע"ה, וברייתא שם.

כ. היינו לכלי מתכות הטעונים טבילה. ש"ך ס"ק ב'.

ל. מריב"ש בתשובה סי' קמ"ט. והפמ"ג בסי' ס"ד במשב"ז כתב לאו דוקא יין בורח אלא כל המשקין.

מ. ממשנה ע"ז דף ס"ה ויליף לה בגמ' שם בדף ס"ח מ "לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך" וכו'... נבלה הראויה לגר קרויה נבלה. ב"י. ט"ז ס"ק א'. ואפי' משובח מהתחלה ואח"כ נפגם, מותר. כ"כ הרא"ש בפ' אין מעמידין והסכמת כל הפוסקים. ב"י.

נ. ואפי' בבשר וחלב ג"כ בטעם פגום מותר. הרמב"ם בפ' ט"ו ממ"א הלכה ל'. וכך מוכח מהשו"ע משלא חילק בין בשר בחלב לשאר איסורין ודלא כהפליתי בסי' פ"ז אות ט"ו דאוסר בבשר בחלב, ודחו דברי הפליתי מהרמב"ם הנ"ל. כף החיים אות ג'.

ס. דכשהם בעצמם פגומים וסרוחים בטיל חשיבותם ואפי' אין מכירין אותם גם גופן בטל ברוב בעלמא ואין כאן טעם האיסור דכבר האיסור מוסרח והוי כאין כאן ממשות איסור אלא טעם לחוד, אבל אם הם בעצמם מושבחים א"פ שנותנים טעם למאכל זה גופו לא בטיל אפי' באלף כיון שהוא בריה והוי הכל כגוף האיסור בלא תערובת. ט"ז ס"ק ב'.

התבשיל אינן בטלים **ע** אפי' באלף.

י"ד סימן קכב סעיף א

א. נותן טעם לפגם מותר **פ.**

עין משפט ג. י"ד סימן קג סעיף ה

ה. ח. כל סיר שאינו בן יומו **ז טעמו לפגם ואינו אוסר, ומחשבים מעת לעת מזמן שנתבשל בה האיסור **ק**, ואם בישראל **ר** בו כשאינו בן יומו התבשיל מותר דהוי נותן טעם לפגם, ובלבד שהסיר יהיה מודח **ש** שלא יהיה בו שום ממשות שומן דאם לא כן הרי היא כחתיכת איסור שלא נפגמה.**

ויש מתירין **ת אפי' בישראל בה לפני שהדיחה.**

הגה: ואם יש ששים **א נגד מה שדבוק בו לכו"ע מותר, מאחר שהסיר אינו בן**

ע. ואם אפשר להוציא הבריה התבשיל מותר כיון שהוא נפגם. מיהו העכברים והיתושים והשקצים ורמשים הגם שיש להם טעם פגום ומאוס אינם בטלים ודוקא בנסרחו ולא כשהם פגומים מצד עצמם ודלא כמו שחולק בזה. כף החיים אות ה'. ועיין בסי' ק"א ובכף החיים אות ל"ב, מיהו גם עכברים וכיוצא כמו זבובים שהם פגומים מצד עצמם מעיקרא אם נסרחו אח"כ ואינם ראויים למאכל אדם בטלים גם הם ברוב אם נתערבו וכ"מ במ"מ בפ"ב ממ"א הלכה כ"א ודלא כהפ"ח שאוסר בזה.

איסור שאינו ראוי למאכל כיון שנסרח אסור לאכלו בעין כדין נ"ט לפגם שאסור לכתחילה ודלא כהפ"ח שמתיר אף לכתחילה. כף החיים אות ז'.

פ. עיין בסי' צ"ג סעיף א'. ממסקנת הגמ' דף ע"ה.

צ. טור בסי' קכ"א בשם ר"י והרא"ש והג"א בשם הרשב"א.

ק. היינו בדיעבד אבל לכתחילה אסור לבשל בה גם אם אינה בת יומה ואפי' באיסור דרבנן, ואפי' בכלי חרס שאין לו תקנה בהגעלה אסור לבשל בו לכתחילה. כף החיים אות מ"א.

ר. וסתם סיר שנתבשל בו אמרינן שהיו נקיים, וא"כ רק בידוע שלא היו נקיים בבירור. ש"ך ס"ק ט"ו.

ש. דס"ל דממשות על פני הכלי נפגם אחרי מעת לעת, והעיקר כדעה ראשונה כאן, וכך פסק בסי' קכ"ב סעיף ג'. ט"ז ס"ק ח'. ואפי' בהפסד מרובה הולכים אחרי דעה ראשונה לאסור בממשות, והכי נהוג. כף החיים אות מ"ג.

ת. ודלא כמהרש"ל שמחמיר גם ביש ששים.

א. גזירה שמא יבא להשתמש בו במועט כפי רגילותו ופשוט הוא.

יומו והכי נהוג.

יו"ד סימן קכב פעיף ב

ב. קדירה שאינה בת יומה דהיינו ששהתה מעת לעת² משנתבשל בה האיסור היא נותנת טעם לפגם, ואפ"ה אסרו חכמים לבשל בה לכתחילה גזירה משום בת יומה בין שבלועה מאיסור ובא לבשל בה כעת היתר ובין שבלועה מחלב³ ובא לבשל בה בשר או להיפך.

ב. ודלא כרש"י ור"ת דס"ל דלילה פוגם. ביאור הגר"א אות ג'.

ג. שזה היתר ומעת פליטתו בבשר שנעשה איסור כבר היה פגום ולא היה לו זמן שיחול עליו איסור כלל וזו דעת הרשב"א, והרא"ה חלק עליו. ובפר"ת אות ב' כתב להתיר כדעת הרא"ה כיון דעיקר דין זה אינו אלא מדרבנן ע"ש.